

**09885004 számú Vakvezető-kutya kiképzője megnevezésű szakképesítés
megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetel-
mény**

1 A javaslatot tevő adatai¹

- 1.1 Természetes személy esetén: –
 - 1.1.1 Név:
 - 1.1.2 Lakcím:
 - 1.1.3 E-mail cím:
 - 1.1.4 Telefonszám:
- 1.2 Nem természetes személy esetén: –
 - 1.2.1 Név: **Szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter**
 - 1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):
 - 1.2.3 Székhely:
 - 1.2.4 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
 - 1.2.5 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
 - 1.2.6 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
 - 1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
 - 1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
 - 1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés
--

- 2.1 Megnevezése: Vakvezető-kutya kiképzője
- 2.2 Ágazat megnevezése: Szociális ágazat
- 2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0988 Több tudományterületet átfogó programok az egészségügyi és a szociális gondoskodás főirány túlsúlyával.

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szak- képesítés

- 3.1 Megnevezése: Vakvezető-kutya kiképzője
- 3.2 Szintjének besorolása
 - 3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 5
 - 3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 5

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

3.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése²:
--

4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának, és alkalmazhatóságának feltételeiről szóló 27/2009. (XII.3.) SZMM Rendelet (a továbbiakban: 27/2009. SZMM Rendelet) és módosításai.

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:
--

A vakvezető-kutya kiképzője látássérültek rehabilitációs folyamatához alkalmazott vakvezető kutyákat képez ki. Feladata vakvezető kutyák kiválasztása, szocializációja kölyöknevelők instruálásával, alap- és speciális kiképzése. A látássérült klienseket felkészíti a vakvezető kutyával való közlekedésre, a vakvezető kutya tartásával, ápolásával és egészségvédelmével kapcsolatos tennivalókra. Ellátja a Vakvezető kutya Közlekedésbiztonsági vizsgára való felkészítéssel járó feladatokat. Az utógondozás szervezése keretében a kiképző segít a kutya rossz viselkedésmintáinak leépítésében, illetve szükség szerint új feladatok, útvonalak tanításában. A vakvezető-kutya kiképzője alkalmazza a modern kutyakiképzési módszereket a különböző fajtájú és személyiségű kutyák magas szintű szocializációja, alapkiképzése, és a látássérült embereket segítő speciális viselkedésformák megtanítása során. Korrigálja a kutyák hibás viselkedésformáit, felméri a kutyák egészségvédelmével és jólétével kapcsolatos teendőket, biztosítja ezek ellátását. Megfelelően kommunikál és együttműködik a kiképzőkkel, a kutyáért jelentkező, illetve a kiválasztott kutyával összeszoktatási fázisban lévő látássérült kliensekkel. Kapcsolatot tart a már vizsgázott és utógondozási fázisban lévő látássérültekkel, szükség esetén képes a konfliktushelyzetek megnyugtató kezelésére.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: –

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: –

6.1.2 Nyilvántartó hatóság: –

² A megfelelő elem kiválasztandó.

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: –

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

7.1 Iskolai előképzettség³:

- érettségi végzettség,

7.2 Szakmai előképzettség: 09885001 Habilitációs kutya kiképzője vagy Habilitációs kutya kiképzője (OKJ szám 52 810 01) vagy Habilitációs kutyakiképző (OKJ szám 52 810 01 1000 00 00)

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges; a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 1.§ b) pontja szerinti alkalmassági vizsgálat.

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: A szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltétel a képzés megkezdése előtt 1 éves (minimum 200 óra) „Vakvezető kutya segéd kiképzői” tevékenység teljesítése, és erről írásos igazolás beszerzése. A segéd kiképzői gyakorlatot a 27/2009. SZMM. Rendelet szerint kijelölt közreműködő szervezet honlapján regisztrált, a gyakorlat teljesítésének teljes időtartamában aktív státuszú, vakvezető kutya kiképzésére jogosult szervezet vakvezető kutya kiképzője végzettséggel rendelkező kiképző (instruktor) mellett kell teljesíteni. Az igazolást a kiképző szervezet hivatalos képviselője adja ki. Az igazolásnak tartalmaznia kell a gyakorlatot igazoló szervezet nevét, székhelyét, adószámát, hivatalos képviselő nevét, a kiképző (instruktor) nevét, a gyakorlat megkezdésének és befejezésének dátumát, a teljesített gyakorlat óraszámát, a szervezet hivatalos képviselőjének cégszerűen aláírását, a kiállítás dátumát. A következő tevékenységekben kell részt venni:

- Kutyaiskolai foglalkozásokon való részvétel (kölyökprogram, nevelőszülőkkel tartott foglalkozások).
- Gyakorló tanpályán, nagyvárosi forgalomban, tömegközlekedés igénybevételel végzett gyakorlatokon való részvétel.
- Gyakorló tanpályán és kisebb forgalmú városi útszakaszon botos technikával és vakvezető kutyával történő közlekedés (mindkét esetben bekötött/letakart szemmel is).
- Forgalmas bevásárlóközpontban (vagy pályaudvaron), lépcsőház, lift, forgóajtók és automatikus ajtók igénybevételel végzett gyakorlatokon való részvétel.
- Látássérültek átadó vizsgára történő felkészítésén való részvétel.
- Látássérültek átadó vizsgáján való részvétel.

³ A megfelelő elem kiválasztandó.

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám: 390 óra

8.2 Maximális óraszám: 600 óra

9 A szakmai követelmények leírása:

9.1 Modulszerű felépítés esetén⁴

9.1.1 Programkövetelmény-modul neve: A látássérült személy közlekedési-rehabilitációja

9.1.1.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 1

9.1.1.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama:

9.1.1.2.1 Minimális óraszám: 70 óra

9.1.1.2.2 Maximális óraszám: 140 óra

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	A vakvezető kutyával való közlekedés tanítása közben alkalmazza a látássérült személyek rehabilitációjának sajátosságaira vonatkozó ismereteit, a látássérülés típusához, fokához igazítja a képzés tematikáját.	Ismeri a rehabilitáció, elemi rehabilitáció sajátosságait. Ismeri a látássérülés, szembetegségek fogalmát, válfajait, veleszületett és különböző élet-korban elvesztett látássérültek viszonylatában, a fogyatékkal élők jogait, érdekvédelmét.	Empatikusan, szabálykövetően, a látássérült személyiségéhez igazítva kommunikál a klienssel.	Önállóan és felelősséggel elvégzi a látássérültek tanításához szükséges technikák, módszerek alkalmazásával a látássérült kliensek felkészítését vakvezető kutya fogadására.
2	Tanítja a látássérültnek a tájékozódást és vakvezető kutyával való közlekedést.	Ismeri a látássérültekkel való helyes kommunikációt, látó vezető technikát.	Munkájával kapcsolatban szakmailag igényes. Törekszik a kiváló minőségi munkavégzésre.	Együttműködik a kiképző szervezet által kijelölt tiflopedagógussal.

⁴ Legalább két modul esetén modulonként szükséges meghatározni a tanulási eredményeket! A sablont a modulok számának függvényében további táblázatokkal ki lehet egészíteni a modulra vonatkozó információk megjelenítésével.

3	Alkalmazza a fehér botos-kutyás közlekedés technikáját, instruálja a látó-vezető technikával a látássérült személyt.	Ismeri a vakvezető kutya átadásával kapcsolatos szabályokat, elvárásokat.	A fehér botos-kutyás közlekedés technika szabályait pontosan betartja, tevékenységét rendszerezetten és pontosan végzi.	Felelősséget vállal a megrendelő igényeihez mért munkájáért.
4	Megfelelő, a kliens állapothoz igazított szakmai tanáccsal látja el a hozzá érkező látássérültet az elemi rehabilitációjával kapcsolatban.	Ismeri a kiképzés során tipikusan felmerülő problémákat, azok feltárásának és kezelésének lehetőségeit.	Lelkiismeretesen elvégzi az adminisztráció pontos, szakszerű vezetését a tanácsadásról.	Felelősséggel, vezetői irányítással végzi a tanácsadást a kliensnek.

9.1.2 Programkövetelmény-modul neve: A vakvezető kutyák kiképzése

9.1.2.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 2.

9.1.2.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

9.1.2.2.1 Minimális óraszám: 160 óra

9.1.2.2.2 Maximális óraszám: 230 óra

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	A gyakorlatban alkalmazza a tenyésztésnél a megfelelő kölyök kiválasztására szokásos eljárásokat, teszteket (Volhard vagy Kersting teszt) és felismeri a kölyök-kiválasztásra szolgáló tesztek korlátait, a megfelelő kölyök kiválasztásánál figyelembe veszi azokat.	Ismeri a tenyészegyedek kiválasztására, tartására, gondozására és táplálására vonatkozó megfelelő feltételeket. Ismeri a tenyésztési eljárásokat a megfelelő tenyészpárok kialakítására, alkalmas adottságú utódok létrehozása céljából.	Megfelelően alkalmazza a tenyésztéssel kapcsolatos legfontosabb alapismereteket. Pontosán és szakszerűen vezeti a Tenyésztési Naplót, szem előtt tartva a tenyésztés során az állatvédelmi törvényt. Törekszik a tenyészpartnerekkel való leghatékonyabb együttműködésre.	Vezetői irányítással alakítja ki a saját tenyészeteit, biztosítva ezzel a megfelelő adottságú növendékállatok utánpótlását.
2	A kölyök korához, temperamentumához igazodva instruálja az önkéntes kölyöknevelőket vakvezető kutyának alkalmas egyedek	Ismeri a megfelelő önkéntes kölyöknevelő családok kiválasztásához szükséges paramétereket. (Pl: ingergazdag	Az állatvédelmi előírásokat szem előtt tartva, következetes kiképzési módszereket alkalmaz a kölyöknevelés során,	Önállóan irányítja a kölyöknevelőket a vakvezetésre alkalmas kölyök nevelésekor.

	felnevelésekor.	környezet, szocializálás).	megfelelően instruálva az önkéntes kölyöknevelőket.	
3	Összeállítja az alap engedelmességi gyakorlatok kialakításához szükséges feladatokat (behívás, fegyelmező gyakorlatok).	Ismeri a bizalom, kötődés, a kiképzési eszközökhöz való szoktatás módszereit (póráz, nyakörv, hám). Ismeri a kölyökkutya beltérben, tömegközlekedési eszközökön való helyes magatartás, kialakításának módszerét.	Precízen és szabálykövetően elvégzi a kiképzésre alkalmas korban visszaérkező kölykök egészségügyi alkalmassági tesztjeit. Pontosan vezeti a Kölyöknevelési Naplót.	Felelősséggel, önállóan alkalmazza a kölykök neveltetése során a kölykökre vonatkozó kiképzési módszereket, figyelembe véve a fokozatosság elvét a kölykök korának megfelelően.
4	A kiképzés során kiválasztja a vakvezető kutyát az állatjóléti alapelvek alkalmazásával.	Ismeri a vakvezető kutyakiképzés kialakulásának folyamatát a külföldi és hazai vonatkozásban. Ismeri a vakvezető kutyák ellátásának és ápolásának technikáját.	Szem előtt tartja az állatvédelmi előírásokat. Törekszik a közös munkára a kutyák kiképzését és ellátását végző kollégáival.	Munkáját tudatosan, felelősségteljesen, vezető bevonásával végzi.
5	Alkalmazza a vakvezető kutyák alapkiképzésére vonatkozó speciális kiképzési módszereket, technikákat, felhasználva a kiképzést elősegítő eszközöket.	Ismeri az Engedelmes feladat tanításának módszereit (modellezés, megvezetés, formálás, elkapás). Behatóan ismeri a kiképzés során a dicséret alkalmazását és a kontroll fontosságát.	Szem előtt tartja az elsajátított speciális vakvezető kiképzési módszereket és alkalmazza azokat a kiképzés során.	A kiképzés kezdetén vezetői irányítással, később önállóan is alkalmazza a vakvezető kutyára vonatkozó alapkiképzési módszereket, továbbá a videóra vett kiképzést (önmagát) vizsgáztatja, ellenőrzi, elemzi az esetleges szükséges módosítások azonosítása érdekében.
7	Alkalmazza a vakvezető kutyák speciális kiképzésére vonatkozó módszereket, technikákat,	Ismeri a vakvezető kutya kiképzés szakaszait, menetét, úgymint az egyenes útszaka-		Önállóan alkalmazza a mobil akadályokkal felszerelt gyakorlópályán nagyvá-

	felhasználva a kiképzést elősegítő eszközöket.	szon való vezetés helyes kialakítását, állva maradással a le és fellépő jelzését és a menet közbeni fordulatokat (irányváltást). Ismeri a szintkülönbséget jelző akadályok, lépcsők, megállók és egyéb objektumok bejelzésének helyes tanítását és végrehajtását. Ismeri az egyszerű akadályok, gödrök kerülésének tanítását, egész járdát elzáró akadályok helyes végrehajtását a kiképzésben lévő kutyával. Ismeri a Formai Kritikus Távoltság és Értelmes engedetlenség módszerének kialakítását. Ismeri a kiképzésre szánt kutya elhelyezését, gondozását és optimális etetésének feltételeit.		rosi forgalomban, tömegközlekedési eszközök igénybevételeivel a vakvezető kutyára vonatkozó speciális kiképzési módszereket, továbbá a videóra vett kiképzést (önmagát) vizsgázza, ellenőrzi, elemzi az esetlegesen szükséges módosítások azonosítása érdekében.
8	Azonosítja a kutyák életminőségét jelentősen befolyásoló főbb viselkedési problémákat, azok megoldására alkalmazza a szükséges kiképzési módszereket.	Ismeri a vakvezető kutyák közterületen való megjelenésével és viselkedésével kapcsolatos elvárásokat, és az eltérések javításának módszereit.	Precízen és elkötelezetten végzi a vakvezető kutyák egészségügyi ellátását, élelmezését és kiképzését. Pontosan és szakszerűen vezeti a Kiképzési Naplót.	Önellenzést végez és önállóan javítja a hibákat a vakvezető kutyák ellátása és kiképzése során.

9.1.3 Programkövetelmény-modul neve: A vakvezető kutyák munkába állítása

9.1.3.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 3.

9.1.3.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

9.1.3.2.1 Minimális óraszám: 160 óra

9.1.3.2.2 Maximális óraszám: 230 óra

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kiválasztja a kiképzett vakvezető kutyához a megfelelő vakvezető kutyára váró igénylőt.	Ismeri a vakvezető kutya munkába állításának folyamatát, a vakvezető kutya gazda alkalmassági paramétereit. Ismeri a kutyával közlekedni kívánók alkalmasságának elbírálását, a harmonikus gazda-kutya páros ismérveit.	Törekszik lelkiismeretesen kiválasztani a kiképzett vakvezető kutyához megfelelő igénylőt.	Ismeretei alapján, de útmutatással választ megfelelő igénylőt a kiképzett vakvezető kutyához.
2	Megtanítja a felhasználói szintű kiképzési technikákat, tartási, ápolási, egészségvédelmi módszereket a leendő gazda számára.	Ismeri a leendő gazdák felkészítésével kapcsolatos ismereteket.	Törekszik legjobb tudása szerint munkába állítani a kiképzett vakvezető, elkötelezett a minőségi munkavégzésre.	Önállóan, kreatívan végzi a kiképzett vakvezető kutya munkába állítását, pontosan betartva a munka, tűz és balesetvédelmi szabályokat.
3	Felkészíti a vakvezető kutya-gazda párost bentlakásos és lakóhelyi Átadó tanfolyam keretén belül a Vakvezető kutya Közlekedésbiztonsági vizsgára (gyakorlat, elmélet, jogi háttér). Összeállítja és lebonyolítja a Vakvezető kutya Közlekedésbiztonsági vizsgát.	Behatóan ismeri az átadás folyamatát, a Közlekedésbiztonsági vizsgáztatás szabályzatát, szervezési protokollját.	Szem előtt tartja és pontosan vezeti a munkába állítás folyamatáról a Kiképzési Naplót és a vizsgajegyzőkönyvet.	Önállóan, digitális eszközöket alkalmazva megszervezi a kiképzett vakvezető kutya és igénylő átadó tanfolyamát, Vakvezető kutya Közlekedésbiztonsági vizsgáját.
4	Ellátja a vakvezető kutya-gazda páros utógondozását (egészségvédelem,	Ismeri a kiképző szervezet által ütemezett utógondozási programot.	Törekszik a közös munkára, pontosan vezeti az Utógondozási Naplót.	Önállóan végzi a szaktanácsadást, vezetői irányítással a felmerülő prob-

	reflex-felfrissítés szervezés, új útvonal tanítása).	Ismeri a vakvezető kutyával közlekedő látássérültekre vonatkozó hatályos jogszabályokat.	Személyre szabottan foglalkozik a vakvezető kutya-gazda párossal, Világosan, hitelesen, udvariasan és empatikusan kommunikál a klienssel.	lémák esetén. Önállóan új útvonalakat tanít a gazda részére. Együttműködve a kezelő állatorvossal felügyeli a kiadott vakvezető kutyák egészségi állapotát.
--	--	--	---	---

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem⁵

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Magyarországon közel 33 ezer vak és 218 ezer látássérült ember él. Ahhoz, hogy az EU átlagot elérjük vakvezető kutya ellátottság terén, 5000 vakvezető kutyára, ezek kiképzéséhez pedig legalább 500 kiképzőre van szükség. Jelenleg 70-75 személy rendelkezik vakvezető kutya kiképzői végzettséggel. A látássérültek vakvezető kutyájukkal sokkal könnyebben mobilizálhatók, rugalmasabbak, jobban alkalmazkodnak az új körülményekhez. Nyitottabbakká válnak, könnyebben teremtenek kapcsolatot idegenekkel. A MATESZE 2010-ben készített hatástanulmány szerint a segítő kutyát alkalmazó emberek naponta 3-szor több időt töltenek társaságban, mint a kontrol csoport tagjai. Fizikai, egészségi és kedélyállapotuk jobb, kiegyensúlyozottabb. A segítő kutyával élők közül 2-szer többen dolgoznak önkéntesként vagy munkaviszonyban valamilyen szervezetnél, vállalkozásnál.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: —

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A látássérült személyek közlekedés-rehabilitációja, a vakvezető kutya kiképzésének és munkába állításának ismeretei.

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

1. vizsgarész:

⁵ A megfelelő válasz aláhúzendő.

- A rehabilitáció fogalma, célja, válfajai. A vakok és gyengénlátók rehabilitációjában résztvevő, szakmai kompetenciával rendelkező személyek felsorolása (szemész orvos, tiflopedagógus, pszichológus, pszichiáter stb.), rehabilitáció megvalósulásának helyszínei, szolgáltatási sajátosságai.
- A látássérült személyek rehabilitációjának alapjai. A kompenzációs mechanizmusok a tájékozódásban. Az érzékelés tudatos tréningje.
- A látássérülés fogalma, a leggyakoribb szembetegség és azok mindennapi kihatásai. A látássérülés definícióit (jogi, a betegségek nemzetközi osztályozására szolgáló kódrendszer - BNO-10, pedagógiai, funkcionális meghatározások)
- A veleszületetten nem látó emberek személyiségfejlődése (A családi háttér és a gyermekkor megismerése a rehabilitáció szempontjából), felnőtt korban megvakult személyek személyiségváltozásai, hirtelen bekövetkező és fokozatos, krónikus hatás következtében beálló látásvesztés személyiségre gyakorolt hatásai. Későbbi életkorban vagy felnőttként látássérültté vált személyek elemi rehabilitációja. Az elemi rehabilitáció elsődleges célja.
- A látássérültek rehabilitációjának sajátosságai, különös tekintettel a vakvezető kutya alkalmazását befolyásoló szempontokra. Főbb szempontok a segítőkutyáért jelentkezők alkalmasságának megítélése és a kutyával való összeszoktatás specifikumainak kidolgozása során.
- Az ideális munkastílus kialakítása a segítőkutya alkalmazását tanuló látássérült kliens és a kiképző között. Viselkedés a látássérültekkel való kommunikáció során. A segítő kutyáért jelentkezőket megillető bánásmóddal kapcsolatos elvárások.
- A magyar fogyatékosokat érintő jogi és társadalmi környezet.
- A hosszú, fehér, technikai bottal való biztonságos és önálló tájékozódás és közlekedés technika. Vakvezető kutyával való közlekedés ráépítése. A vakvezető kutyák klienshez történő átadásával kapcsolatos általános szabályok és elvárások.
- A látó vezető technika. A látó vezető technika segítségével a sikeres együttműködéshez szükséges személyes viszony kialakításában, a tájékozódó képesség fölmérésében. A vakvezető kutyával való közlekedés ráépítése.
- A látássérült emberek helyzetének átértékelése, személyiségük, viselkedésük megértésének fontossága. Az elemi rehabilitációs szolgáltatás formái, az egyes formák előnyei, hátrányai. A hazai szolgáltatási helyszín, sajátosságaik, elérhetőségük.

2. vizsgarész:

- Tenyészegyedek tartásának, gondozásának, táplálásának feltételei.
- Kölyök fejlesztése 8 hetes korig vakvezetés céljára.
- Megfelelő önkéntes család kiválasztása kölyöknevelésre.
- Kölyök szocializálása kb. 1 éves korig.
- Engedelmességi feladatok ismertetése, tanítása.
- Egyenes útszakaszon vezetés, akadály előtt való megállás, járdán való közlekedés (úttartás), menet közbeni fordulatok tanítás.
- Egyszerű akadályok, teljes járdát elzáró akadályok kerülésének tanítása.
- Felnőtt kutya kiképzés menete és szakaszai.

- Optimális kapcsolat kialakítása látássérültek és vakvezető kutyák között.
- Átadó tanfolyam tematikája, átadás folyamán felmerülő nehézségek és megoldásai.
- Bentlakásos és lakóhelyi átadó tanfolyam előnyei és hátrányai.
- Vakvezető kutyára vonatkozó jogszabályok.
- Közlekedési vizsgaszabályzat feladatai, értékelése.
- Utógondozási program jelentősége, működésének menete.

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós teszt sor (teszt lap), amely vizsgarészenként tartalmazzon 30-30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.)
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondat kiegészítés (A mondat kiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése).

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc (vizsgarészenként 60-60 perc)

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30 %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes tanulási eredmények tudáselemeinek aránya és értékelése:

1. vizsgarész:

- A rehabilitáció fogalma, célja, válfajai. Kompetenciával rendelkező személyek felsorolása, rehabilitáció megvalósulásának helyszínei, szolgáltatási sajátosságai. A látássérült személyek rehabilitációjának alapjai. A kompenzációs mechanizmusok a tájékozódásban. Az érzékelés tudatos tréningje. A látássérülés fogalma, a leggyakoribb szembetegség és azok mindennapi kihatásai. A látássérülés definícióit (jogi, BNO-10, pedagógiai, funkcionális meghatározások) (10%)

- A veleszületetten nem látó emberek személyiségfejlődése (A családi háttér és a gyermekkor megismerése a rehabilitáció szempontjából), felnőtt korban megvakult személyek személyiségváltozásai, hirtelen bekövetkező és fokozatos, krónikus hatás következtében beálló látásvesztés személyiségre gyakorolt hatásai. Későbbi életkorban vagy felnőttként látássérültté vált személyek elemi rehabilitációja. Az elemi rehabilitáció elsődleges célja. A látássérültek rehabilitációjának sajátosságai, különös tekintettel a vakvezető kutya alkalmazását befolyásoló szempontokra. Főbb szempontok a segítő-kutyáért jelentkezők alkalmasságának megítélése és a kutyával való összeszoktatás specifikumainak kidolgozása során. (10%)
- Az ideális munkastílus kialakítása a segítőkutya alkalmazását tanuló látássérült kliens és a kiképző között. Viselkedés a látássérültekkel való kommunikáció során. A segítő kutyáért jelentkezőket megillető bánásmóddal kapcsolatos elvárások. A magyar fogyatékosokat érintő jogi és társadalmi környezet. (20%)
- A hosszú, fehér, technikai bottal való biztonságos és önálló tájékozódás és közlekedés technika. Vakvezető kutyával való közlekedés ráépítése. A vakvezető kutyák klienshez történő átadásával kapcsolatos általános szabályok és elvárások. (25%)
- A látó vezető technika. A látó vezető technika segítségével a sikeres együttműködéshez szükséges személyes viszony kialakításában, a tájékozódóképesség fölmérésében. A vakvezető kutyával való közlekedés ráépítése. (25%)
- A látássérült emberek helyzetének átértékelése, személyiségük, viselkedésük megértésének fontossága. Az elemi rehabilitációs szolgáltatás formái, az egyes formák előnyei, hátrányai. A hazai szolgáltatási helyszín, sajátosságaik, elérhetőségük. (10%)

2. vizsgarész:

- Tenyészegyedek tartásának, gondozásának, táplálásának feltételei, kölyök fejlesztése 8 hetes korig vakvezetés céljára, megfelelő önkéntes család kiválasztása kölyöknevelésre. (15%)
- Kölyök szocializálása kb. 1 éves korig, engedelmességi feladatok ismertetése, tanítása. (15%)
- Egyenes útszakaszon vezetés, akadály előtt való megállás, járdán való közlekedés (úttartás), menet közbeni fordulatok tanítás, egyszerű akadályok, teljes járdát elzáró akadályok kerülésének tanítása. (15%)
- Felnőtt kutya kiképzés menete és szakaszai, optimális kapcsolat kialakítása látássérültek és vakvezető kutyák között. Átadó tanfolyam tematikája, átadás folyamán felmerülő nehézségek és megoldásai. (25%)
- Bentlakásos és lakóhelyi átadó tanfolyam előnyei és hátrányai. (10%)
- Közlekedési vizsgaszabályzat feladatai, értékelése. (10%)
- Utógondozási program jelentősége, működésének menete. (10%)

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó mindkét vizsgarészben a megszerezhető összes pontszám legalább 60 %-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A vakvezető kutya kiképzésének és munkába állításának gyakorlata.

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgázó az alábbiakban megadott feladatot mutatja be az általa képzett kutyával:

A vizsgázónak az általa képzett kutyával nagy forgalmú utcai és üzletközpont környékén a vizsgabizottság által kijelölt 15-20 perces útvonalon (az időtartam az összes alább felsorolt közlekedési elemet tartalmazza), nem bekötött szemmel, de a látásvesztést imitálva, fehér bot használatával kell végig haladnia. Az útvonalnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy teljesítése alapján értékelni lehessen a vizsgázó és a kutyájával történő önálló közlekedésre való alkalmasságot. A vizsgázó a vizsgabizottság tagjától segítséget kérhet eltévedés vagy útvonal elfelejtés esetén.

A vizsgaútvonalnak a következő kötelező közlekedési elemeket kell tartalmaznia:

- fegyelmező gyakorlatok (ültetés, fektetés, állítás, helyben maradás)
- járda fellépő jelzése
- járda vége jelzése
- távtartás oldal akadálytól
- keresztező út jelzése
- emberek kerülése
- ajtó jelzése, ajtón való áthaladás
- buszmegálló bejelzése, buszra szállás, elhelyezkedés, utazás tűrése 1 megálló erejéig
- lépcső bejelzése, lépcsőn való közlekedés
- gyalogátkelőhely bejelzése, úttesten való áthaladás
- a kutya általános irányíthatósága, magabiztossága,
- a kiképzett vakvezető kutyához a megfelelő vakvezető kutyára váró igénylő kiválasztása,
- a felhasználói szintű kiképzési technikák, tartási, ápolási, egészségvédelmi módszerek tanítása a leendő gazda számára,

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70 %

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Felkészülés (eszközök kiválasztása, elhelyezése) – 10%
- A kutyával való kontaktus felvétele – 10%
- A kiképzési módszer választása, a módszer feladathoz igazított lépéseinek ismerete, alkalmazása – 40%
- A feladat végrehajtása közben a kutya belső állapotának felismerése – 10%

- A kutya személyiségéhez és belső állapotához igazított motiváció és gátlás alkalmazása – 20%
- Eszközhasználat feladatbemutató vagy problémamegoldás közben – 10%

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 70 %-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: legalább 1 fő, továbbá minden 3. vizsgázóhoz további 1 fő biztosítása, aki minimum 3 éves államilag elismert vakvezető kutya kiképzője végzettséggel rendelkezik és minimum 3 vakvezető kutyát sikeresen kiképzett, levizsgáztatott és átadott gazdának a 27/2009. SZMM Rendelet szerinti közreműködő szervezet által nyilvántartva.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- A projektfeladat végrehajtásához a vizsgázó által biztosított és kiképzett, a 27/2009. (XII. 3.) SzMM rendelet szerint kijelölt közreműködő szervezet adatbázisában regisztrált kutyát kell bevonni.
- 1 db a gyakorlati feladatok megvalósítására alkalmas terem (min. 30 nm)
- 1 db chipleolvasó
- legalább 1 db, továbbá minden 2. vizsgázóhoz további 1 db képzés alatt lévő kutya,
- a vizsgázó által a tanfolyam keretein belül képzett kutya
- 2 db vezetőhám
- 2 db fehér bot
- 4 db nyakörv
- 4 db póráz
- képzési segédeszközök: jutalomfalat tartó és jutalomfalat.

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

A projektfeladathoz a vizsgázó által biztosított és kiképzett, a 27/2009. (XII. 3.) SzMM rendelet szerint kijelölt közreműködő szervezet adatbázisában regisztrált kutyát használhat a vizsgázó.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: –